

Nr 141.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, m. m.; given Stockholms slott den 6 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, och

2) förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag
till
**förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed
jämförliga drycker.**

Härigenom förordnas som följer:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Denna förordning avser

dels alla drycker, som äro tillagade av annat än malt och som antingen äro helt fria från alkohol eller icke innehålla mer än $2\frac{1}{4}$ volymprocent alkohol,

dels varje maltdryck, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker är att hänföra till första klassen eller som från bryggeri utlämnas eller utlämnats på kärl, stämplat med beteckning för maltdryck av denna klass.

Drycker, som nu nämnts, kallas i denna förordning med en gemensam benämning alkoholfria drycker.

2 §.

Försäljning av alkoholfria drycker enligt denna förordning delas i utminuterung (försäljning till avhämtning, till försändning på rekvisition samt genom kringföring) och utskänkning (försäljning till förtäring på stället).

Om rätt till utminuterung.

3 §.

Utminuterung av alkoholfria drycker vare tillåten under samma villkor, som för idkande av handel i allmänhet äro gällande; dock skall angående rätt till utminuterung inom område, varom förmäles i 5 § 2 mom., gälla vad där stadgas om rätt till utskänkning inom sådant område.

Om rätt till utskänkning.

4 §.

1. Med rättighet att i viss lokal eller å viss plats utskänka rusdrycker eller pilsnerdricka följer rätt att i samma lokal eller å samma plats utskänka alkoholfria drycker.

Vid allmän sammankomst eller tillställning må alkoholfria drycker tillfälligtvis utskänkas genom föranstaltande av den, som anordnat sammankomsten eller tillställningen.

2. Rätt till utskänkning av alkoholfria drycker i andra fall än som avses i 1 mom. tillkommer allenast den, som erhållit bevis om tillstånd eller anmälan, varom i 5 och 6 §§ sägs.

Tillstånds- eller anmälningsbevis må ej meddelas den, som är omyndig eller i konkurstillstånd, ej heller annan än den, som gjort sig känd för ordentlighet samt prövas i övrigt vara lämplig till rörelsens utövande.

Har någon, som genom tillstånd eller anmälan förvärvat rätt till utskänkning, mer än sex månader underlåtit att begagna sig därav, anses samma rätt hava upphört.

5 §.

1. Länsstyrelse äger att efter framställning i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma förordna, att inom viss kommun utskänkning av alkoholfria drycker icke må bedrivas utan särskilt tillstånd.

Tillstånd till utskänkning av alkoholfria drycker erfordras ock, dels då någon vill bedriva sådan utskänkning, efter det honom meddelat förbud att utskänka alkoholfria drycker eller att försälja rusdrycker eller pilsnerdricka upphört att gälla, eller efter det honom meddelat tillstånd att försälja rusdrycker eller pilsnerdricka återkallats, dels då utskänkningen är avsedd att bedrivas i lokal, där utskänkingsrörelse förut bedrivits men upphört på grund av förbud eller återkallelse, som nu sagts.

Ansökan om tillstånd göres skriftligen hos vederbörande länsstyrelse samt skall innehålla uppgift å det ställe, där utskänkningen skall äga rum, och åtföljas av intyg, utvisande sökandens behörighet att idka rörelsen. Över ansökan, som rätteligen skett, skall länsstyrelsen inhämta yttrande av nykterhetsnämnden och därjämte i annan stad än Stockholm av magistrat och på landet av landsfiskal; yttrande bör innehålla bestämt till- eller avstyrkande med angivande av skälen därför. Finner länsstyrelsen ansökan av beskaffenhet att böra bifallas, meddelas tillstånd till den sökta rättigheten att gälla tills vidare.

2. Inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område må ej utskänkning av alkoholfria drycker äga

rum, med mindre länsstyrelse, på framställning av vederbörande befälhavare, därtill meddelat tillstånd.

3. Då tillstånd till utskänkning meddelats, skall tillståndsbevis utfärdas, med angivande varest utskänkingsrättigheten må begagnas. Underrättelse härom skall meddelas vederbörande polismyndighet och nykterhetsnämnd.

6 §.

Vill någon i andra fall än som avses i 4 § 1 mom. och 5 § bedriva utskänkning av alkoholfria drycker, göra därom skriftligen anmälan, i Stockholm hos överståthållarämbetet, i annan stad hos magistraten och på landet hos landsfiskalen. Anmälan skall innehålla uppgift och åtföljas av intyg, som i 5 § 1 mom. tredje stycket sägs.

Har anmälan skett i den ordning, nu sagts, och föreligger icke hinder, som avses i 4 § 2 mom. andra stycket, skall bevis utfärdas, att anmälan behörigen skett, med angivande varest utskänkingsrättigheten må begagnas. Underrättelse härom skall meddelas nykterhetsnämnden.

Förmenar någon, att magistrat eller landsfiskal obehörigen vägrat att meddela honom bevis, som nu sagts, må han hos länsstyrelsen göra framställning om åvägabringande av rättelse i det överklagade förhållandet.

7 §.

I kommun, beträffande vilken länsstyrelse förordnat, att utskänkning av alkoholfria drycker icke må där bedrivas utan särskilt tillstånd, skall rätt till utskänkning, som förvärvats på grund av anmälan, anses hava upphört att gälla sex månader efter det förordnandet delgivits rättighetens innehavare.

Ordningsföreskrifter.

8 §.

Försäljningsställe skall hållas i ordentligt skick.

9 §.

Utskänkning av alkoholfria drycker, vartill rätt förvärvats genom tillstånd eller anmälan, må ej utövas annorstädes än i lokal eller å plats, som blivit för utskänkningens bedrivande godkänd vid besiktning. Sådan besiktning hålles i stad av stadsfiskal och på landet av kronobetjänt jämte två personer, utsedda, en av nykterhetsnämnden samt en, i Stockholm av överståthållarämbetet, i annan stad av magistraten och på landet av kommunalnämnden. Besiktningmännen skola, därest utskänkingsställe godkännes, om besiktningen utfärda bevis, vilket skall innehålla beskrivning å den besiktigade lägenheten.

Innan bevis om besiktning utfärdats, må utskänkning ej börjas.

Kostnad för besiktningen gäldas av rättighetens innehavare med belopp, som bestämmes av länsstyrelsen.

10 §.

Ombyte av utskänkningsställe må ej ske, med mindre den myndighet, som meddelat tillstånds- eller anmälningsbevis, därtill giver sitt bifall. Grundar sig rätten till utskänkning å tillstånd, skall tillfälle att yttra sig i ärendet lämnas samma myndigheter, som blivit hörda över ansökan till utskänkningsrättigheten.

11 §.

Utskänkning av alkoholfria drycker, som bedrives på grund av tillstånd eller anmälan, må icke fortfa ra längre än till klockan tio eftermiddagen. Där särskilda omständigheter föranleda behov av utskänkningstidens inskränkning eller utsträckning, äger länsstyrelse därom förordna.

Vad nu är sagt gäller ej utskänkning, som äger rum å skjutsanstalt till resande.

12 §.

Vid all försäljning, vare sig utminutering eller utskänkning, må malt-dryck, som avses i denna förordning, icke på försäljningsstället förvaras på andra kärl än dem, å vilka den utlämnats från bryggeriet, ej heller av säljaren påspädas eller på annat sätt beredas.

Maltdryck må ej heller utlämnas, där den veterligen är försatt med något för hälsan skadligt ämne eller med sackarin.

På försäljningsställe må ej finnas hembryggd maltdryck.

13 §.

Å ställe, där utskänkning av alkoholfria drycker idkas utan samband med utskänkning av rusdrycker eller pilsnerdricka, vare förbjudet att låta sistnämnda slag av drycker eller ersättningsmedel därför förtäras eller att hava dessa förvarade i utskänkningslokalen eller eljest på sådant sätt, att gästerna äga tillgång till desamma.

Det vare ock förbjudet för gäst att å sådant utskänkningsställe förtära rusdrycker eller pilsnerdricka eller ersättningsmedel därför.

14 §.

1. Då skäl därtill föranleda, äger länsstyrelsen återkalla tillstånd till försäljning eller för viss tid meddela förbud mot utskänkning av alkoholfria drycker.

2. Bedrives å utskänkningsställe osedlighet, eller visar sig sådant ställe utgöra tillhåll för personer, som dömts för olovlig befattning med rusdrycker, eller finnes innehavaren vara oförmögen att upprätthålla god

ordning i utskänkingslokalen, eller föranledas av utskänkningen oordningar i närheten av utskänkingsstället, må i annan stad än Stockholm magistraten och på landet kommunalnämnden förbjuda utskänkningens fortsatta bedrivande. Beslutet därom gånge genast i verkställighet men skall, vid äventyr att förbudet eljest går åter, senast inom åtta dagar underställas prövning av länsstyrelsen, som har att för viss tid fastställa förbudet eller ock att upphäva detsamma.

15 §.

Vid ting, uppöbdsstämman, inskrivningsförrättning, vapenövningsmöte, marknad, torgdag, auktion, arbetsinställelse eller där trupp är för flera dagar sammandragen, så ock vid annan till större folksamling ledande förrättning, ävensom då eljest skäligen kan befaras, att öppethållande av utskänkingsställe kan föranleda oordningar, eller då utskänkning visar sig föranleda sådana, må länsstyrelse ävensom i stad polismyndighet samt å landet kronobetjänt och kommunalnämnd för visst tillfälle förbjuda bedrivandet av eljest tillåten utskänkning av alkoholfria drycker eller för sådant tillfälle föreskriva de inskränkningar i samma utskänkning, som kunna finnas nödiga.

16 §.

1. Över länsstyrelses beslut, varigenom tillstånd till försäljning återkallats eller förbud däremot fastställts eller meddelats, må klagan ej föras.

2. Beslut om återkallelse av tillstånd till försäljning eller om förbud däremot skall delgivas rörelsens innehavare eller, i hans frånvaro, den, som besörjer försäljningen. Underrättelse om beslutet skall meddelas nykterhetsnämnden ävensom, såvitt beslutet avser försäljning inom område, varom förmäles i 5 § 2 mom., vederbörande befälhavare, så ock, där länsstyrelse fattat beslutet, jämväl polismyndigheten i orten.

Ansvarsbestämmelser m. m.

17 §.

1. Den, som försäljer alkoholfria drycker utan att äga rätt därtill enligt denna förordning, straffes för olovlig försäljning med böter från och med tio till och med etthundra kronor.

2. Fortsätter någon med försäljning, oaktat återkallelse av meddelat tillstånd därtill eller förbud däremot delgivits honom, böte dubbelt mot vad i 1 mom. är sagt.

3. Förbryter sig någon mot vad i 9 eller 13 § är föreskrivet, eller utövar någon utskänkning av alkoholfria drycker å otillåten tid, böte från och med tio till och med etthundra kronor.

4. Överträder någon de i 8 eller 12 § givna bestämmelser, skall han, där gärningen ej är i annan författning med straff belagd, straffas med böter från och med fem till och med trettio kronor.

18 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, dömas till de böter, som äro stadgade för sådan förseelse.

19 §.

Om husbondes ansvarighet för förseelse, som mot denna förordning begås av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, om böters förvandling och fördelning, om rätt att anställa åtal, om övervakande i övrigt av förordningens efterlevnad, om domstol, där överträdelser av densamma skola åtalas, samt om rättegångsförfarandet i sådana mål skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i gällande förordning angående försäljning av rusdrycker stadgas.

20 §.

Vad enligt denna förordning tillhör stadsfullmäktiges handläggning tillkommer i stad, där stadsfullmäktige ej finnas, allmän rådstuga; och skall vad som tillhör kommunalstämmas handläggning tillkomma kommunalfullmäktige, där sådana finnas.

Vad i denna förordning är stadgat i avseende å magistrat vare i stad, där magistrat ej finnes, gällande om den för sådan stad särskilt tillsatta styrelse; och skall vad enligt denna förordning tillhör magistrats handläggning tillkomma poliskammare i stad, där sådan finnes.

Övergångsstadganden.

Denna förordning, varigenom förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltdricka upphäves, träder i kraft den 1 januari 1926.

Åtgärder, som före sistnämnda dag erfordras i avseende å ordnandet av utskänkning enligt denna förordning, skola vidtagas i enlighet med bestämmelserna i densamma.

Är någon på grund av förordningen den 9 juni 1905 i utövning av rättighet till utskänkning, och vill han därmed fortfara även efter det denna förordning trätt i kraft, göra därom inom utgången av år 1925 ansökan eller anmälan på sätt i denna förordning är stadgat. Försummar han det, anses rättigheten hava upphört vid sistnämnda tidpunkt. Har ansökan eller anmälan gjorts, gälle rättigheten, till dess beslut i ärendet blivit honom delgivet. Vad nu är sagt äger dock ej tillämpning å den, som enligt 4 § 1 mom. i denna förordning är berättigad till utskänkning av alkoholfria drycker.

Förslag
till
**förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 11 juli 1919
(nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka.**

Härigenom förordnas, att 1 § i förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka skall erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Med pilsnerdricka — — — andra klassen.

Vad i — — — andra klassen.

Förordningen äger ej tillämpning å maltdryck av andra klassen, som från bryggeri utlämnas eller utlämnats på kärl, stämplat med beteckning för maltdryck av första klassen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1926.

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1925.*

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER,
LEVINSON.

T. f. chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler fråga om förslag till förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker.

Föredraganden anför:

»Försäljningen av tillagade, alkoholfria drycker samt maldricka är reglerad genom förordningen den 9 juni 1905¹. Denna förordning innehåller i huvudsak följande. Försäljning av ifrågavarande drycker, som ej sker till förtäring på stället, är i det stora hela tillåten utan andra inskränkningar än som för idkande av handel i allmänhet äro gällande. För försäljning till förtäring på stället fordras i regel allenast *anmälan* hos vederbörande myndighet, i Stockholm överståthållarämbetet, i annan stad magistraten och på landet vederbörande landsfiskal, varefter myndigheten, utan föregående prövning av sökandens lämplighet för handhavande av dylik utskänkningsrörelse, meddelar bevis, att anmälan behörigen skett. Anmälan skall förnyas varje gång utskänkningsställe ombytes. I vissa fall erfordras dock vederbörligt *tillstånd*. Detta gäller dels i fråga om personer, som stått under förbud att försälja rusdrycker, pilsnerdricka, maldricka eller alkoholfria drycker, eller vilkas rättigheter till försäljning av rusdrycker eller pilsnerdricka återkallats, dels beträffande utskänkning i lokal, vari någon tidigare förbjudits att bedriva utskänkningsrörelse av här ifrågavarande art, dels ock i fråga om utskänkning inom läger, kasernområde eller annat för krigsmaktens behov uteslutande upplåtet område. Där tillstånd erfordras, skall magistraten eller kommunalnämnden höras. Överståthållarämbetet eller vederbörande länsstyrelse har därefter att pröva, huruvida tillstånd må medgivas. Anmälan eller tillstånd fordras icke för rätt att tillfälligtvis vid allmän sammankomst utskänka omhandlade drycker. Utskänkningsrörelse, som efter anmälan eller tillstånd är avsedd att idkas i stad, köping eller municipal-samhälle, må ej börjas, förrän besiktning å den ifrågasatta utskänkningslokalen hållits, i stad av stadsfiskal och i annat samhälle av kronobetjänt

¹ Ändrad, se sv. I. 1917: 341; 1919: 409; 1923: 144.

jämte två särskilt utsedda personer samt bevis utfärdats, att lägenheten är för ändamålet lämplig. Då utskänkning ger anledning till oordning eller osedlighet på utskänkningsstället, äger överståthållarämbetet, respektive magistrat eller kommunalnämnd att förbjuda rörelsens innehavare att fortsätta med försäljningen. Beslut av magistrat eller kommunalnämnd går genast i verkställighet men skall senast inom åtta dagar underställas vederbörande länsstyrelse, som har att för viss tid fastställa förbudet eller ock att upphäva detsamma. Vidare äger polismyndighet i stad och kronobetjänt å landet vid vissa tillfällen, såsom vid marknad, allmän torgdag eller då eljest större folksamlingar äga rum, förbjuda rörelsens utövande vid tillfället, därest utskänkningen visar sig föranleda oordningar. Slutligen innehåller förordningen vissa ordningsföreskrifter och ansvarsbestämmelser.

I tre vid 1924 års riksdag väckta motioner (de likalydande nr 27 i första kammaren och nr 150 i andra kammaren samt nr 79 i första kammaren) hemställdes om vissa ändringar i 1905 års förordning i syfte att erhålla en förbättrad uppsikt över utskänkningen av alkoholfria drycker. En dylik förbättring ansågs i de båda förstnämnda motionerna kunna förväntas, därest ifrågavarande utskänkning finge utövas först efter tillstånd, som utfärdades av Kungl. Maj:ts befallningshavande. I motionen I: 79 förmenades syftet lättast kunna vinnas därigenom, att nykterhetsnämnderna i vederbörande kommuner tillerkändes inflytande över beviljande av tillstånd till utskänkning, varom här vore fråga, så ock rätt att besiktiga lokal, där utskänkning vore tillämnad.

I sitt över motionerna avgivna betänkande (nr 7) hemställde bevillningsutskottet, att de väckta motionerna icke måtte föranleda någon åtgärd. Till stöd härför anfördes huvudsakligen följande: Det kunde icke förnekas, att åtminstone på vissa platser innehavare av nykterhetskaféer i stor utsträckning gjort sig skyldiga till överträdelser mot gällande utskänkingsbestämmelser, ävensom att åtskilliga sådana kaféer kommit att tjäna som tillhåll för personer, som sysslade med olaga sprithandel. De missförhållanden, som sålunda förekommit, syntes emellertid inskränka sig till en del städer och andra större samhällen, medan, såvitt utskottet hade sig bekant, inom den ojämförligt största delen av landet dylika missbruk icke förekommit i någon nämnvärd omfattning. Uppställandet av kravet på tillstånd för utövande av ifrågavarande utskänkingsrättighet skulle komma att ej obetydligt öka länsstyrelsernas arbetsbörda, medan inom flertalet län någon motsvarande fördel icke skulle vinnas. Ett inrymande åt nykterhetsnämnderna att träffa avgörande i frågor rörande rätt att utskänka alkoholfria drycker kunde lätt alstra godtycke. För övrigt kunde det ifrågasättas, om den föreslagna koncessionsbestämmelsen skulle medföra någon mera avsevärd fördel. Det syntes snarare antagligt, att införandet av restriktiva bestämmelser å detta område skulle medföra

åtskilliga icke oväsentliga olägenheter, utan att de anmärkta missförhållandena i någon större utsträckning avhjälptes. Det låge i öppen dag, att inskränkningar i den allmänna näringsfriheten icke borde vidtagas, utan att särskilt starka skäl föreläge. Enligt utskottets mening hade sådana skäl icke åberopats.

Till det förevarande betänkandet var fogad en av nio av bevillningsutskottets ledamöter avgiven reservation med yrkande, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, på vad sätt och under vilka former utskänkning av tillagade, alkoholfria drycker eller malt-dricka kunde göras beroende av utav Kungl. Maj:ts befallningshavande eller annan myndighet meddelat tillstånd, samt för 1925 års riksdag framlägga förslag till de författningsändringar, som vid bifall härtill vore erforderliga.

Med avslag å bevillningsutskottets hemställan biföllo kamrarna reservanternas yrkande; och anmälde riksdagen i skrivelse den 8 mars 1924 (nr 42) hos Kungl. Maj:t nämnda sitt beslut.

Över riksdagens berörda skrivelse hava överståthållarämbetet och länsstyrelserna — i åtskilliga fall efter hörande av vederbörande magistrater, kommunal- och polismyndigheter samt nykterhetsnämnder — inkommit med infortrade yttranden, varefter kontrollstyrelsen avgivit utlåtande och förslag i ämnet.

En stor del av de hörda myndigheterna har funnit någon ändring i gällande lagstiftning icke vara av behovet påkallad. Denna ståndpunkt har intagits av, bland andra, länsstyrelserna i Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Gävleborgs samt Norrbottens län. De synpunkter, som därvid varit avgörande, kunna i korthet sammanfattas sålunda. Enligt vissa länsstyrelserns uppfattning hava missförhållanden, som föranlett riksdagens skrivelse, icke gjort sig gällande inom deras förvaltningsområden. Andra hava menat, att, även om missförhållanden av större eller mindre omfattning föreläge, gällande lagstiftning gäve tillräckliga medel för deras bekämpande. På sina håll har framhållits, att någon förbättring icke stode att vinna genom de av motionärerna förordade åtgärderna, eller ock att den förbättring, som kunde ernås, icke vore så betydande, att den kunde uppväga olägenheterna av ett ingrepp i näringsfriheten eller av en ökning i länsstyrelsernas arbetsbörd. Det enda verksamma medlet till förhindrande av förefintliga missförhållanden på detta område vore, har man menat, en effektivare kontroll från polismyndighets sida, eventuellt i förening med skärpning av straffbestämmelserna.

Överståthållarämbetet och återstående elva länsstyrelser hava varit av delvis annan uppfattning. Sålunda hava överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Jönköpings, Västmanlands, Kopparbergs, Västernorrlands,

Länsstyrelserna.

Jämtlands och Västerbottens län förordat ett utbyte åtminstone i vissa fall av nuvarande bestämmelser om skyldighet att allenast göra anmälan om avsikt att idka utskänkningsrörelse mot föreskrift att utverka tillstånd till utskänkning. Överståthållarämbetet och länsstyrelsen i Jönköpings län hava menat, att ett dylikt tillståndsförfarande borde tillämpas för riket i dess helhet, medan enligt andras uppfattning detsamma ansetts böra begränsas till att gälla antingen enbart för stad eller ock för stad och municipalsamhälle ävensom efter länsstyrelsens förordnande för annat område av landsbygden. Enligt överståthållarämbetets mening borde tillståndet, för att erhålla likartad tillämpning inom varje län, meddelas av vederbörande länsstyrelse, medan flertalet länsstyrelser i detta hänseende förordat, i stad magistrat respektive stadsstyrelse eller poliskammare och å landet landsfiskal; dock har det synts ett par länsstyrelser lämpligare att å landet länsstyrelsen meddelade tillståndet.

Länsstyrelserna i Stockholms, Blekinge, Älvsborgs, Skaraborgs och Örebro län hava icke funnit anledning föreligga att fordra tillstånd för utskänkningsrörelsens bedrivande men däremot ansett det önskvärt, att vissa brister uti ifrågavarande lagstiftning avhjälpes. Framför allt borde därvid åt vederbörande myndigheter inrymmas dels en vidsträcktare prövningsrätt i fråga om sökandens kvalifikationer, så att bevis icke meddelades, då sökanden uppenbarligen måste anses olämplig att idka utskänkning av ifrågavarande slag, dels ock en utvidgad rätt att meddela förbud mot utskänkningsrörelse, då missbruk eller olägenhet av rörelsens bedrivande yppade sig.

*Kontroll-
styrelsen.*

Behovet av
ny lagstift-
ning.

Kontrollstyrelsen har i ärendet anfört huvudsakligen följande.

De yttranden, som länsstyrelserna och dem underordnade myndigheter avgivit, gäve enligt kontrollstyrelsens mening ett starkt intryck av att förhållandena i fråga om utskänkning av alkoholfria och därmed jämförliga drycker mångenstädes vore otillfredsställande. Förordningen angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltdricka hade tillkommit i samband med 1905 års brännvins- samt vin- och ölförsäljningsförordningar. Vid den nya rusdrycksförsäljningslagstiftningens och maltdryckslagstiftningens genomförande hade visserligen den sagda förordningen underkastats ändringar för att överensstämmelse i olika punkter skulle åvägabringas mellan de olika förordningarna. Sagda ändringar hade emellertid icke avsett grunderna för den nu ifrågavarande förordningen, som i allt väsentligt hade bibehållit de former för försäljningsrättens utövande, som bestämts år 1905. De nya förhållanden, som skapats genom 1917 års rusdryckslagstiftning och 1919 års pilsnerdricksförordning, hade emellertid återverkat på de förhållanden, som reglerades genom förordningen angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltdricka. Den strängare granskning, som sökande till rusdrycks- och pilsnerdricksrättigheter numera vore underkastad, medförde, att tillstånd förvägrades åtskilliga per-

soner, som tidigare kunnat erhålla dylika rättigheter. De vore därför hänvisade att, därest de ville bedriva utskänkingsrörelse, idka utskänkning av tillagade, alkoholfria drycker samt maldricka, för vilken utskänkning tillstånd ej erfordrades. Lättheten att förvärva behörighet att driva dylik utskänkning hade åstadkommit, att mångenstädes antalet serveringsställen blivit större än vad behovet krävde. I den såsom följd härav etablerade konkurrensen hade innehavarna av de s. k. nykterhetskaféerna blivit mindre nogräknade i avseende på den publik, som besökte kaféerna. För att tillmötesgå publikens anspråk syntes det understundom förekomma, att innehavare av nykterhetskaféer läto servera pilsnerdricka; kontrollen härå försvårades i hög grad därav, att etiketterna och korkarna på förhand borttagits från flaskorna. Det torde jämväl förekomma, att gäster tillätes i serveringslokalen förtära medhavda rusdrycker eller pilsnerdricka. Den gällande lagstiftningen syntes icke lämna en tillräcklig garanti mot ifrågavarande missförhållanden. Ändrade bestämmelser i olika avseenden kunde därför anses vara motiverade.

Vid övertägande av de olika föreslagna åtgärderna till förhindrande av de missbruk, som yppat sig, hade kontrollstyrelsen funnit, att bättre förhållanden icke kunde ernås enbart genom en utsträckning av möjligheterna att meddela förbud mot utskänkingsrörelse, som handhades på ett illojalt sätt, utan att det jämväl erfordrades skärpningar av gällande bestämmelser i fråga om förvärvandet av behörighet att utöva utskänkingsrörelse. Behovet av skärpta åtgärder syntes emellertid vara högst olika på skilda orter. Under det att på vissa orter missförhållanden icke alls eller endast i obetydlig utsträckning förekomme, vore förhållandena å andra orter återigen sådana, att ett kraftigare ingripande vore påkallat. Det måste anses önskvärt, att å dylika orter en särskild prövning komme till stånd, icke allenast huruvida den person, som ville öppna utskänkingsrörelse, vore lämplig att förestå rörelsen, utan även huruvida det med hänsyn till antalet redan förefintliga ställen kunde anses tillrådligt att lämna medgivande att öppna nya; prövningen borde givetvis också avse, huruvida den ifrågasatta platsen för ett utskänkingsställe kunde anses lämplig ur ordningssynpunkt. Möjlighet till användning av tillståndsförfarandet borde finnas icke blott i städerna utan jämväl på landsbygden. Då det emellertid, enligt vad utredningen gäve vid handen, endast vore i vissa städer, som mera markanta missförhållanden framträtt, syntes det å andra sidan icke vara erforderligt att i fråga om städerna gå längre än för landsbygden, nämligen till ett fakultativt tillståndsförfarande. Den lämpligaste anordningen hade syntes kontrollstyrelsen vara, att tillståndsförfarandet komme till generell användning i de kommuner, där länsstyrelse, efter framställning av vederbörande kommunala myndighet, så förordnade. I lagstiftningen beträffande försäljning av alkoholhaltiga drycker förutsattes i flera avseenden en samverkan mellan den lokala självstyrelsen och länsstyrelserna för åvägbringande

Tillstånd till
utskänkning.

av vissa åtgärder. Samma grundsats torde lämpligen böra komma till uttryck på här ifrågavarande område. I likhet med vad som stadgades i 56 § 3 mom. i rusdrycksförsäljningsförordningen beträffande utsträckning av utskänkningstid skulle den omförmälda samverkan kunna ordnas så, att länsstyrelse meddelade förordnande, att tillståndsförfarande i fråga om utskänkingsrörelse inom viss kommun generellt skulle tillämpas, därest framställning om dylikt förordnande hade gjorts av stadsfullmäktige respektive kommunalstämma inom sådan kommun. Härigenom vunnnes garanti, att tillståndsförfarande komme till stånd endast i de fall, då den beslutande kommunala myndigheten och länsstyrelsen ansåge, att behov föreläge för den mera omständliga proceduren med tillstånd. Gjordes tillståndsförfarandet fakultativt på sätt nu sagts, torde några bärande skäl icke kunna anföras mot att befogenheten att meddela tillstånd uppdroges åt länsstyrelserna. Skulle de lokala myndigheterna meddela tillstånd, vore det att antaga, att en olika tillämpning skulle göra sig gällande å olika orter, något som vore mindre lämpligt. Därtill komme, att en från lokala hänsyn mera fri prövning vunnnes, om länsstyrelserna bleve den tillståndsbeviljande myndigheten. Den prövning, som länsstyrelserna skulle underkasta ansökningar om rättighet att bedriva utskänkingsrörelse, torde emellertid böra obligatoriskt föregås av att de lokala myndigheterna avgåve yttranden. Ett tillräckligt material för rättighetsfrågornas bedömande ur ordningssynpunkt torde erhållas, om magistraterna och landsfiskalerna avgåve yttranden. Det gällde emellertid också för länsstyrelserna att erhålla material för bedömande av sökandens lämplighet att förestå rörelsen. Den kommunala myndighet, som i detta hänseende torde vara i besittning av de bästa förutsättningarna, vore nykterhetsnämnden. Enligt 64 § i rusdrycksförsäljningsförordningen ålåde det nykterhetsnämnd att övervaka nykterhetstillståndet inom kommunen; nämnden ålåde därvid särskilt, bland annat, att bereda de ärenden, berörande nykterhetstillståndet, vilka i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma till nämnden remitterades. En utvidgning av nykterhetsnämndernas befogenhet i nu förevarande avseende syntes stå i överensstämmelse med de allmänna uppgifter, som vore anförtrödda dessa nämnder. På grund av den kannedom, nämnderna i allmänhet ägde om nykterhetsförhållandena inom kommunerna, torde nämnderna kunna lämna länsstyrelserna upplysningar om vederbörande sökandes lämplighet ur nykterhetssynpunkt att förestå rörelse, varom här vore fråga. Därest nämndernas befattning med förevarande utskänkingsfrågor sålunda begränsades till avgivandet av yttranden över rättighetsansökningar, torde de anmärkningar, som från vissa håll gjorts mot nämndernas lämplighet, icke kunna tillmätas någon större betydelse. Såsom förut framhållits, torde prövningen av gjord ansökan jämväl böra innefatta ett bedömande av behövligheten av den ifrågasatta rättigheten och lämpligheten av platsen för serveringslokalen. Nykterhetsnämnden borde därför avgiva yttrande jämväl i dessa hänseenden.

Någon tidsbegränsning för tillståndsrättigheterna torde icke vara motive-
rad, utan torde tillstånden, i likhet med åtskilliga i pilsnerdricksförord-
ningen (15 §) omnämnda tillstånd, böra meddelas att gälla tillsvidare.

I 1905 års förordning angående försäljning av tillagade, alkoholfria
drycker samt maltdricka vore icke uppställda krav på särskilda kvalifika-
tioner hos den, som finge utöva utskänkingsrörelse. Enligt rusdrycks-
försäljningsförordningen erfordrades för erhållande av tillstånd, att sökand-
en rådde över sig själv och sitt gods, gjort sig känd för ordentlighet
samt prövades i övrigt vara lämplig till rörelsens utövande. I huvudsak
samma bestämmelser gällde i fråga om den, som ville förvärva tillstånd
till detaljhandel med pilsnerdricka. Enligt stadgan den 8 juni 1917 an-
gående hotell- och pensionatsrörelse krävdes för erhållande av tillstånd
att utöva dylik rörelse intyg, att sökanden gjort sig känd för redbarhet
och ordentlighet, rådde över sig och sin egendom och i övrigt med hän-
syn till rörelsens omfattning kunde anses lämplig att utöva densamma.
I likhet med några av de hörda myndigheterna ansåge kontrollstyrelsen, att
vissa kvalifikationer borde uppställas för behörighet att utöva utskänkning
av alkoholfria och därmed jämförliga drycker. Den i viss mån likartade
beskaffenheten av ifrågavarande slags rörelse och utskänkingsrörelse i
allmänhet eller hotell- och pensionatsrörelse syntes motivera, att kvalifika-
tionerna hos den person, som utövade rörelsen, gjordes strängare än vad
som erfordrades för idkande av handel i allmänhet. Visserligen skulle
häremot kunna invändas, att, om det i gällande förordning föreskrivna
anmälningsförfarandet fortfarande skulle i viss utsträckning tillämpas,
en viss förprövningsrätt skulle tillkomma de myndigheter, som hade att
mottaga anmälningar. Enligt kontrollstyrelsens mening borde emellertid
en prövningsrätt rörande sökandens lämplighet kunna tillerkännas de
myndigheter, som hade att mottaga anmälningar och utfärda bevis, därest
den, som vägrades erhålla bevis, tillerkändes befogenhet att däröver an-
föra klagan hos länsstyrelse.

Flera av de i ärendet hörda myndigheterna hade varit ense om önsk-
värdheten att vidga möjligheterna för meddelande av förbud mot utskänk-
ningsrörelse, som sköttes på ett otillfredsställande sätt eller visade sig
föranleda vådor i olika avseenden. Enligt gällande förordning (8 § 1 mom.)
ägde magistrat eller kommunalnämnd förbjuda utskänkingsrörelsens fortsatta
bedrivande, därest å utskänkingsstället oordningar förekomme eller osed-
lighet bedreves. Enligt vad som framginge av utredningen och eljest vore
för kontrollstyrelsen bekant, tolkades den förevarande bestämmelsen av
åtskilliga myndigheter ganska restriktivt. Såsom »oordningar» ansåges
sålunda på många håll icke den omständigheten, att kaféinnehavaren be-
trätts med att hava serverat rusdrycker eller pilsnerdricka eller tillåtit,
att dylika drycker förtärts å serveringsstället. Det vore möjligt, att denna
tolkning hade sin grund däri, att man ansett oriktigt att använda förbuds-
förfarande i fall då kaféinnehavaren vore underkastad laga ansvar; enligt

Särskilda
kvalifika-
tioner för
utövande av
utskänk-
ningsrörelse.

Utvidgning
av rätten att
meddela för-
bud mot ut-
skänkings-
rörelse.

förordningen vore medgivandet av förtäring av rusdrycker eller pilsnerdrika inom serveringslokalen belagt med straff, och vidare kunde den, som innehade utskänkningsrättighet, på yrkande av allmän åklagare, dömas sin utskänkningsrätt förlustig, om han dömdes till ansvar för olovlig försäljning av spritdrycker, vin, exportöl eller pilsnerdrika. Emellertid hade några myndigheter tolkat 8 § 1 mom. av förordningen i den riktning, att under »oordningar» inbegripits olovlig försäljning av brännvin eller pilsnerdrika, som kaféinnehavaren låtit komma sig till last, eller bristande uppsikt i fråga om förtärande av rusdrycker inom serveringslokalen. Denna tolkning hade lämnats utan anmärkning, då besvär anförts hos Kungl. Maj:t, och enligt kontrollstyrelsens mening måste under begreppet »oordningar» å här ifrågavarande serveringsställen jämväl inbegripas nu åsyftade förhållanden. Ett förtydligande av bestämmelsens innebörd och en utvidgning av dess tillämplighet syntes emellertid kontrollstyrelsen påkallade, därest man ville åvägbringa ett kraftigare ingripande mot innehavare av utskänkningsrörelse, vilka visat sig oförmögna att upprätta god ordning. Som uttryckligt exempel på dylik oförmåga att upprätthålla god ordning borde, utom det redan i nu gällande författning angivna fallet, att osedlighet bedreves å utskänkningsstället, upptagas det fall, att stället utgjorde tillhåll för personer, som dömts för olovlig befattning med rusdrycker. Bestämmelsen borde därjämte i likhet med motsvarande bestämmelse i pilsnerdricksförordningen göras tillämplig även på det fall, att utskänkningsvållade oordning i grannskapet av serveringslokalen. Med den utvidgning, som förbudsförfarandet enligt kontrollstyrelsens mening borde erhålla, vore det icke erforderligt att längre bibehålla bestämmelsen, att en utskänkningsinnehavare kunde dömas sin rätt förlustig (11 § i förordningen). Ur materiell synpunkt syntes stadgandet hava ringa betydelse. Det torde jämväl mera sällan tillämpas, bland annat därför, att förutsättningen för tillämpningen av bestämmelsen i fråga vore, att vederbörande begått förbrytelse mot föreskrifter i andra författningar, där hänvisning till den nyssnämnda påföljden icke funnes.

Andra erforderliga förändringar av gällande bestämmelser.

Jämväl i andra avseenden hade kontrollstyrelsen funnit, att ändrade bestämmelser vore motiverade. Sålunda vore besiktning av serveringsställen jämväl på landsbygden erforderlig, varvid besiktningsförfarandet torde bringas i överensstämmelse med vad som gällde i fråga om försäljningsställen för rusdrycker och pilsnerdrika. Beträffande vissa förbrytelser mot förordningen torde en höjning av straffsатserna vara påkallad.

Då en inarbetning i gällande förordning av förordade ändringar syntes kontrollstyrelsen låta sig svårligen göra, har kontrollstyrelsen utarbetat förslag till ny förordning i ämnet, varigenom, på sätt styrelsen framhållit, det blivit möjligt att bringa uppställningen av förordningen till större tydlighet och åtskilliga bestämmelser i densamma till överensstämmelse

melse med motsvarande stadganden i rusdrycks- och pilsnerdricksförordningarna.

Lika med kontrollstyrelsen och åtskilliga andra i ärendet hörda myndigheter finner jag den föreliggande utredningen giva vid handen, att nuvarande lagstiftning rörande försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltedrika icke lämnar tillräckliga garantier för att ifrågavarande utskänkingsställen skötas på ett ur nykterhets- och ordningssynpunkt tillfredsställande sätt. Uppenbarligen är det av synnerlig vikt, att ordningsmakten erhåller möjlighet att på förhand pröva en sökandes lämplighet för handhavande av dylik utskänkning liksom att förvägra fortsättning av en rörelse, som visat sig kunna utgöra en fara för nykterhetstillståndet på orten. I vissa fall kan givetvis också en något vidsträcktare provningsrätt fylla ett verkligt behov. Det av kontrollstyrelsen framlagda författningsförslaget synes mig vila på riktiga grunder och jämväl vara väl avvägt, framförallt därigenom att det å ena sidan medger, att tillbörlig hänsyn till de å olika orter växlande förhållandena kan tagas, och å andra sidan icke gör större ingrepp i näringsfriheten än som är oundgängligen påkallat av omständigheterna. Jag förordar alltså, att kontrollstyrelsens förslag lägges till grund för lagstiftning i ämnet. På en eller annan punkt har jag emellertid funnit anledning föreslå vissa, huvudsakligen formella jämkningar, i anledning varav jag inom finansdepartementet låtit överarbeta förslaget. Då författningsförslaget föranleder en formell jämkning i 1 § tredje stycket av pilsnerdricksförordningen, har jämväl förslag till ändrad lydelse av sagda stadgande upprättats.

Departements-
chefen.

Jag övergår nu till att lämna en kortfattad motivering av de särskilda bestämmelserna i huvudförslaget.

Special-
motivering.

Den föreslagna försäljningsförordningen har ansetts lämpligen böra benämnas 'förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker'.

Rubriken.

1 § innefattar i nära anslutning till föreskrifterna i 1 § 1—5 mom. i gällande förordning definition å de drycker, vilkas försäljning den nya förordningen avser att reglera. Såsom en gemensam benämning för de i förordningen avsedda dryckerna har införts uttrycket 'alkoholfria drycker'.

1 §.

2 § har till förebild 2 § sista stycket i pilsnerdricksförordningen.

2 §.

3 § har sin motsvarighet i 1 §, jämförd med 3 § 4 mom. av gällande förordning.

3 §.

4 § 1 mom. överensstämmer i sak, första stycket med 2 § av gällande förordning, jämförd med 12 § a) i pilsnerdricksförordningen, och andra stycket med 4 § i nuvarande förordning. — I 2 mom. upptages en allmän regel om tillstånd eller anmälan för rätt till utskänkning, varjämte där angivas i överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag de personliga kvalifikationerna för erhållande av utskänkingsrättighet; jfr 3 § 1 mom. i pilsner-

4 §.

dricksförordningen. Sista stycket i detta moment är nära lika lydande med 3 § 5 mom. i gällande förordning.

5 §. 5 § innehåller bestämmelser om det föreslagna tillståndsförfarandet i enlighet med kontrollstyrelsens förslag. Beträffande 1 mom. första och tredje styckena hänvisas till kontrollstyrelsens allmänna motivering, vartill jag ansluter mig. Andra stycket svarar mot 3 § 3 mom. i gällande förordning. I formellt avseende har tredje stycket till förebild 8 § 2 mom. samt 13 § 2 och 3 mom. i pilsnerdricksförordningen. — 2 mom. är nära lika lydande med 3 § 4 mom. i gällande förordning. Då gällande bestämmelse, att framställning av vederbörande befälhavare fordras för försäljning inom militärområde, kan innebära viss garanti mot missbruk, har jag i motsats till kontrollstyrelsen ansett berörda stadgande böra inflyta i förslaget. — 3 mom. har till förebild 15 § 2 och 3 mom. andra stycket i pilsnerdricksförordningen; i anslutning till vad som föreslås i 1 mom. tredje stycket har i stället för kommunalnämnd nykterhetsnämnden ansetts böra underrättas om tillståndet.

6 §. 6 § motsvarar 3 § 1 mom. i gällande förordning, vartill knutits den av kontrollstyrelsen föreslagna prövningsrätten beträffande sökandens personliga kvalifikationer. Genom införandet av besvärsmät öppnas möjlighet för den, som gjort anmälan om utskänkning, att hos länsstyrelsen göra framställning om åvägabringande av rättelse i det överklagade förhållandet. Liksom i 5 § har nykterhetsnämnden — i stället för kommunalnämndsordföranden — ansetts böra underrättas om utfärdad anmälningsbevis.

7 §. 7 §, som är ny, har påkallats av hänsyn till önskvärdheten, att, då länsstyrelsen jämlikt förslagets 5 § första stycke meddelat förordnande om generellt tillståndsförfarande för viss kommun, samtliga utskänkingsrättigheter i kommunen må bliva underkastade prövning för erhållande av tillstånd. Vid en sådan prövning kunna vissa rättigheter, som utövas på ett mindre tillfredsställande sätt, utmönstras.

8 §. 8 § är ny och motsvarar 17 § 2 mom. i pilsnerdricksförordningen.

9 §. 9 §, som svarar mot 5 § i gällande förordning, är efterbildad 18 § i pilsnerdricksförordningen. På sätt kontrollstyrelsen föreslagit, har besiktningsförfarandet utsträckts att gälla jämväl landsbygden. Däremot har, likaledes i anslutning till kontrollstyrelsens förslag, stadgande, svarande mot 18 § tredje stycket i pilsnerdricksförordningen, om besiktning då ny rättighet meddelas att utövas i lägenhet som förut varit använd som försäljningsställe, icke ansetts erforderligt.

Några myndigheter hava föreslagit, att besiktningsförfarandet skulle föregå utfärdandet av tillstånds- eller anmälningsbevis. Ehuru åtskilligt talar för en sådan anordning, har jag liksom kontrollstyrelsen icke ansett tillräckliga skäl föreligga för att föreslå ändring av de hävdvunna reglerna för verkställande av besiktning.

10 §. 10 § svarar mot 3 § 1 mom. andra stycket i gällande förordning och har formellt bragts i överensstämmelse med 19 § i pilsnerdricksförordningen.

11 § är sakligt nära överensstämmande med 6 § 1 mom. i gällande förordning. Grundar sig utskänkning av alkoholfria drycker å rättighet att utskänka rusdrycker eller pilsnerdricka, torde de för utskänkning av sistnämnda slag av drycker givna regler om öppethållande, med stöd av 4 § 1 mom. första stycket, bliva tillämpliga. 11 §.

12 § är i det närmaste lika lydande med 7 § i gällande förordning. 12 §.

13 §, som med vissa huvudsakligen formella jämkningar motsvarar 6 § 2 mom. i gällande förordning, har i anslutning till 22 § 4 mom. i pilsnerdricksförordningen utvidgats att avse jämväl ersättningsmedel för rusdrycker. 13 §.

14 § 1 mom., vartill viss motsvarighet finnes i 9 § i gällande förordning, är en följd av förslaget, att tillstånd till utskänkning skall meddelas att gälla tills vidare, och har till förebild 15 § 1 mom. andra stycket i pilsnerdricksförordningen. — 2 mom., som svarar mot 8 § 1 mom. i gällande förordning, jämfört med 27 § 2 mom. i pilsnerdricksförordningen, innefattar den av kontrollstyrelsen föreslagna utvidgningen med avseende å rätten att meddela förbud för viss tid mot utskänkingsrörelsens fortsatta bedrivande. 14 §.

15 §, som motsvarar 8 § 3 mom. i gällande förordning, har till sin avfattning bragts i överensstämmelse med 25 § i pilsnerdricksförordningen. 15 §.

16 § första stycket svarar mot 15 § tredje stycket i pilsnerdricksförordningen, men avser i motsats till sistnämnda stadgande jämväl av länsstyrelse fastställt eller meddelat förbud mot utskänkning. — 2 mom. motsvarar 8 § 4 mom. i gällande förordning, jämfört med 15 § 3 mom. sista stycket i pilsnerdricksförordningen. 16 §.

17 § motsvarar 10 § i gällande förordning. De i 1 och 3 mom. föreslagna bötesbeloppen hava höjts i enlighet med vad flera myndigheter yrkat, varjämte straffskärpningen i 2 mom. något utvidgats; jfr 29 § sista ledet i pilsnerdricksförordningen. — 4 mom. avser jämväl ansvar för överträdelse av den nytillkomna 8 §. 17 §.

18 § är nära lika lydande med 12 § i gällande förordning. 18 §.

19 § utgör en sammanfattning av 13 och 14 §§ i gällande förordning och har i tillämpliga delar erhållit samma avfattning som 35 § i pilsnerdricksförordningen. 19 §.

20 § motsvarar 15 § i gällande förordning men har erhållit i allt väsentligt samma lydelse som 36 § i pilsnerdricksförordningen. 20 §.

Följande bestämmelser i gällande förordning hava ansetts icke böra upptagas i förslaget, nämligen 3 § 2 mom. såsom icke vidare erforderligt sedan vissa personliga kvalifikationer uppställts för utskänkings utövande, 8 § 5 mom. då av samma skäl utskänkingsrättighet jämväl på grund av anmälan måste anses bliva personlig, samt 11 § på de av kontrollstyrelsen i dess allmänna motivering anförda grunder.

Förordningen har ansetts lämpligen böra träda i kraft den 1 januari 1926. Andra stycket av övergångsstadgandena är lika lydande med motsvarande bestämmelse i rusdrycks- och pilsnerdricksförordningarna. Då det på sätt Övergångsstadganden.

kontrollstyrelsen framhållit är önskvärt, att i likhet med vad som skedde år 1905 gällande rättigheter till utskänkning av alkoholfria drycker vid den nu. föreslagna förordningens trädande i kraft underkastas prövning med hänsyn till bestämmelserna i denna förordning, har i tredje stycket upptagits ett stadgande, som svarar mot 2 mom. i övergångsbestämmelserna till gällande förordning.»

Föredraganden uppläser härefter förslag till *dels* förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, *dels* förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdriicka samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.

I vad föredraganden sålunda hemställt instämman statsrådets övriga ledamöter utom statsrådet Svensson, som icke deltagit i behandlingen av förevarande ärende.

Med bifall till föredragandens hemställda förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:

E. Regnér.